

Rhinitisek differenciáldiagnózisa

Allergiás kórképek

dr. Krasznai Magdolna

Semmelweis Egyetem Fül-, Orr- Gégészeti és
Fej-Nyaksebészeti Klinika

Rhinitisek csoportosítása

- allergiás eredetű nátha
- fertőző eredetű nátha
- egyéb etiológia

Rhinitisek csoportosítása I.

- Allergiás rhinitis

- szezonális

- perenniális

- kevert

Fertőzéses eredetű náthák II.

- akut
- krónikus
- specifikus
- nem specifikus

Egyéb etiológia III.

- idiopáthiás
- hormonális
- foglalkozási
- környezeti
- ételmiszer
- gyógyszer
- emocionális
- atrophias

Szezonális allergiás rhinitis

- Vezető triász
 - vizes orrfolyás
 - tüsszögés
 - orrdugulás
- fáradtság, fejfájás, koncentrációképeség csökkenése
- szemtünetek, torokviszketés
- asthma bronchiale

Perenniális, nem szezonális allergiás nátha

- gátolt orrlégzés a domináló
- szemetünetekkel elvétve találkozunk
- az esetek egyharmadában pollenózissal kombinálódnak

Fertőzőes eredetű rhinitis

- **Akut rhinitis** - banális vírusbetegség, spontán vagy kezelés hatására gyógyul

 - **tünetek**
 - profúz orrfolyás, tüsszögés, gátolt orrlégzés

 - **kórokozói:** rhino-, adeno-, influenza- és parainfluenza, ECHO-, Coxsackie- és rheovírusok
 - másodlagos, bakteriális fertőzés esetében a tünetek elhúzódnak
-

Krónikus rhinitis

□ Kórokozói

- Haemophilus influenzae, Streptococcus pneumoniae és pyogenes, Moraxella catarrhalis

□ Tünetei

- tartósan gátolt orrlégzés
- purulens orrfolyás
- fejfájás, szaglászavar
- szövődmenyként melléküreg-gyulladás
- recidíva v. elhúzódó purulens orrfolyás esetén fül-orr-gégészeti vizsgálat

Specifikus rhinitis

- specifikus fertőzések: rhinoscleroma (Klebsiella rhinoscleromatis)
 - TBC, lues, lepra, paraziták
 - mikotikus eredetű rhinosinusitis (Aspergillus fumigatus, Actinomyces, Histoplasma capsulatum)
 - parazitás fertőzések
-

Idiopathiás rhinitis

- Vasomotoros rhinitis, krónikus, nem allergiás, nasális hyperreaktivitás, NARES
- Klinikai formái
 - tartós orrdugulás, postnasalis váladékcsgörgás
 - szénanátha tünetei a szemtünetek nélkül
 - időskori profus orrfolyás
 - NARES syndroma
 - endonasalis tényezők

Idiopathiás rhinitis kiváltó okai

- légköri ágensek, behatások - irritatív jellegűknél fogva (por, cigaretta)
- orrnyálkahártya gyulladása, nitrogén-oxidul, ózon, hideg
- axonreflex kiváltása - neuromediátorok, SP, VIP

Hormonális rhinitis

- az ösztrogén hormon az egészséges orrnyálkahártya működésére befolyással van
- a fiziológiai változások (pubertás, terhesség, szexuális izgalom, menstruációs ciklus) változó mértékű rhinitises panaszokat okozhatnak
- fogamzásgátló tartós szedése rhinitises panaszokat okozhat
- terheseknél súlyos rhinitis ill. sinusitis

Atrophiás rhinitis

- Primer atrophias rhinitis - hormonális ok (hypogonadizmus, menopausa, egyéb ösztrogén hormon csökkenés)
- Klebsiella ozaenae - ozaena
- Másodlagos atrophiás rhinitis
 - krónikus infekció, trofikus zavarok, iatrogen sebészi ártalom, sérülés, irradiatio, egyéb nasalis trauma

Környezeti ártalmak okozta rhinitis

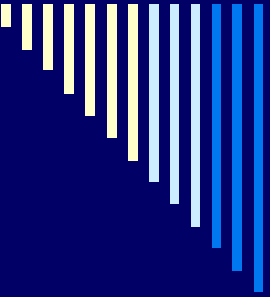
- légi- és gépjárművek kipufogógázai, gyárak, kőolajfinomítók égéstermékei
- cigarettafüst, egyéb lebegő szerves részecskék szennyezik a levegőt
- régi, redukáló típusú szennyeződések (kén-dioxid, füst, korom) nem specifikus alsólégúti megbetegedéseket okoznak
- modern, oxidáló típusú városi légszennyező anyagok (nitrogén-dioxid, ózon) allergiás betegségek növekedéséhez vezetnek

Környezeti ártalmak okozta rhinitis feltételezett mechanizmusa

- fokozott adhéziósmolekula-expresszió
- antigének antigenitásának fokozódása
- felsőlégúti nyálkahártya gyulladás

- A tünetek mértéke függ:
 - a szennyeződés koncentrációjától
 - a behatás időtartamától
 - a szellőzés mértékétől
 - az orrüregben megtapadt részecskék számától.

-
- por és a cigarettafüst irritatív hatású
 - a formaldehid irritáns, metaplázia
 - a napsütés irritatív, neurogén mechanizmus útján fejt ki hatását
 - Sick-building szindróma (légkondicionáló, fénymásoló gép, szellőtlen helyiség)

Élelmiszer okozta rhinitis

□ Élelmiszer intolerancia

- több szervet érintő panaszok mellett lehetnek rhinitises tünetek. Izoláltan ritkán fordul elő.
- Ok: élelmiszer adalékok, színezőanyagok, konzerválószeresek főként bőr és emésztőszervi megbetegedéseket okoznak
- élelmiszer allergének országonként, földrészenként eltéréseket mutatnak, leggyakoribb allergének hús, tej, tojás, csokoládé, dió, gyümölcs
- Távol Keleten hal, rákfélék

Élelmiszer okozta rhinitis II.

- forró ételek, fűszerek direkt, neurogén mechanizmussal válhatnak ki rhinitises tüneteket
- inhalatív pollenérzékeny betegeknél keresztreakciók miatt élelmiszerérzékenység előfordulhat
- parlagfű - dinnye, banán
- fekete üröm - zeller, néhány fűszer
- nyírfapollen - alma, cseresznye, mogyoró, őszibarack

Foglalkozási rhinitis

- Allergiás és
- atípusos, nem allergiás forma
- állatok (kutya, macska, patkány, nyúl, egér, tengerimalac, tehén)
- mezőgazdaság és malomipar (rozs, búza, gabonaliszt, atka, gombaspóra)
- textilipar (pamut, gyapjú)
- vegyipar (enzimek, platinasók, izocianát)

Emocionális rhinitis

- stressz, neurózis és egyéb emocionális hatásra akut vagy krónikus rhinitises tünetek jelentkezhetnek
- pszichovegetatív alapprobléma lokális megnyilvánulása a gátolt orrlégzés
- idiopathiás rhinitisben szenvedőknél gyakran másodlagosan alakulnak ki a neurotikus jelek

Gyógyszer okozta rhinitis I.

□ Rhinitis medicamentosa

- lokális nasális vasoconstrictor tartalmú készítmények
- alfa 1-agonista - efedrin, pseudoefedrin, fenilefrin
- alfa 2-agonista - imidazolinszármazékok: oxi- (Afrin, Nasivin) és xilometazolin (Novorin, Otrivin) Nafazolin
- 7-10 napot meghaladó folyamatos alkalmazása után alakul ki

Gyógyszer okozta rhinitis II.

- jellemző tünetei
 - „Rebound” effectus - vasokonstriktor hatás megszűnte után tartós orrdugulás
 - Tolerancia- vasokonstriktoros hatás mértékének és időtartamának csökkenése
 - Addikció- hozzászokás, sokszor enormis, többéves alkalmazás is megfigyelhető

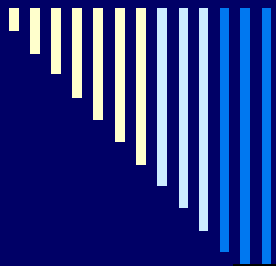
Differenciáldiagnózis

- sinusitis
- orr és melléküreg polipózis
- strukturális és mechanikai eltérések
- tumorok
- granulómák
- liquor fisztula
- egyéb etiológia

Sinusitisek

- felső légúti hurut, dentogén, sérülések
- arcüreg és rostasejtgyulladás a leggyakoribb
- akut, krónikus
- fül-orr-gégészeti vizsgálat, OM, esetleg CT
- bakteriológia
- allergológia
- endoszkópia

2,173

0713 szakvizsga AOK FÜL ORR GÉGE
Lujber László kötelező tanfolyam
szerző engedélyés

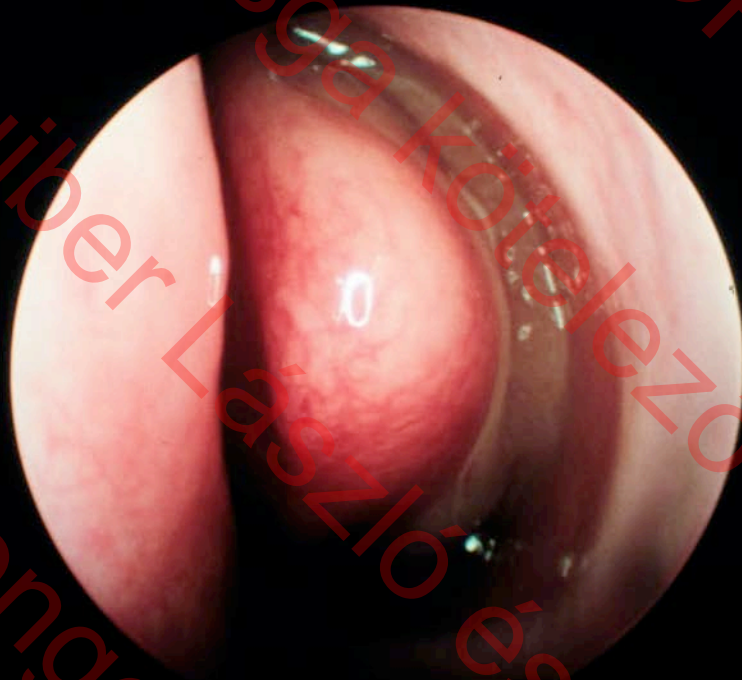

Orr- és melléküregek polipozitása

- infekciós
- allergiás eredet
- a középső orrjárat epithelsejtjeinek mikrosérülése
- cisztás fibrózis, primer ciliáris diszkinézis, szalicilát érzékenység
- IL-5, gyulladásoos citokinek szerepe

2,142

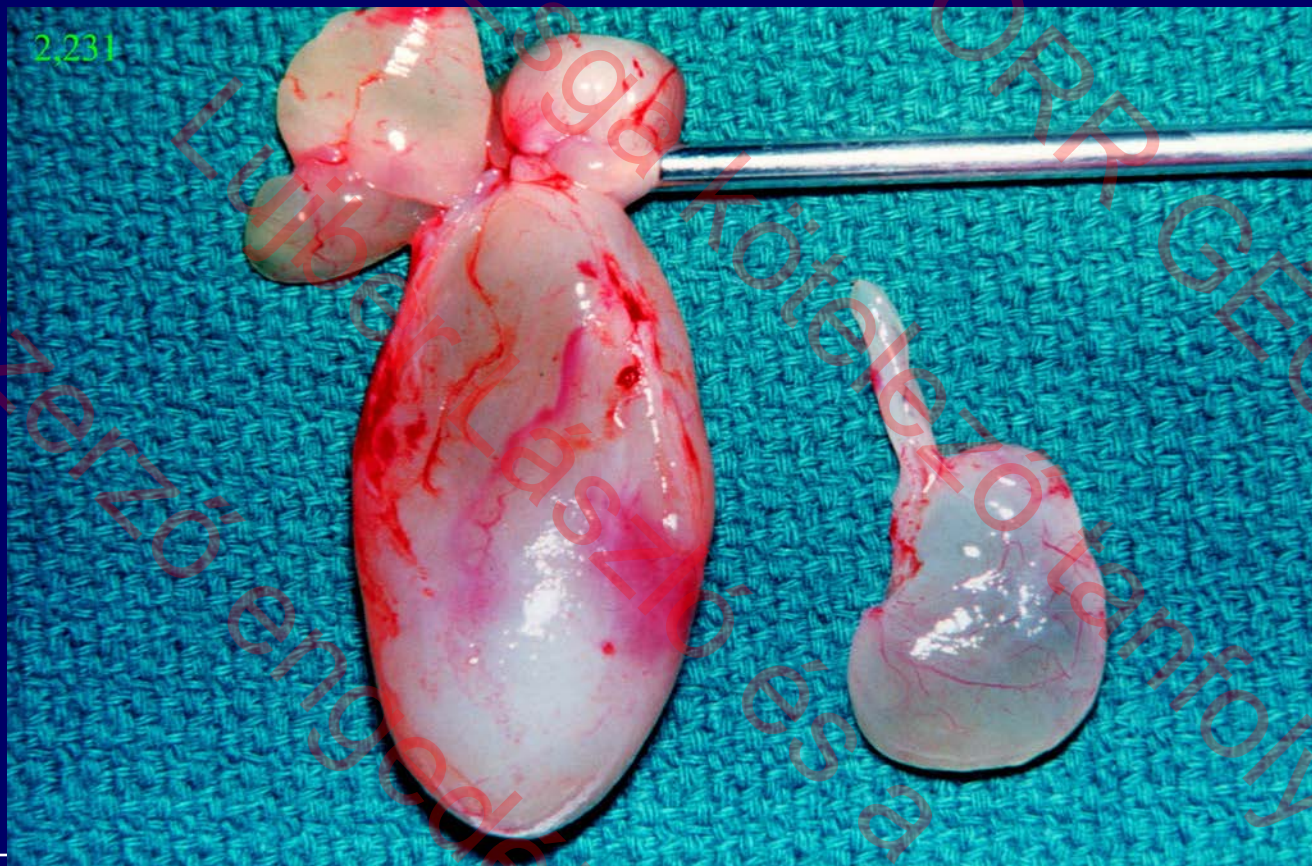
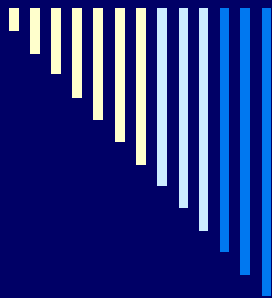
0733 szakvizsga AOK FÜL ORR GÉGE
Lujber László és a
szerző engedélyével a tanfolyam

2,228

0733 szakvizsga AOK FÜL ORR GÉGE
Lujber László kötelező tanfolyam
szerző engedélyés a

Strukturális és mechanikai eltérések

- Orrsövényferdülés
- orrkagyló-hypertrófia, concha bullosa
- adenoid vegetáció
- ostiomeatalis egység anatómiai variációi
- idegentest
- choanális atresia

Orrsövényferdülés

- a gátolt orrlégzés leggyakoribb oka felnőttkorban
- a porcos és csontos orrsövény különböző mértékben növekszik, és a találkozásnál deviáció keletkezhet
- tünetei
 - gátolt orrlégzés
 - orrdugulás
 - fejfájás
 - szaglászpanasz
 - szájlégzés miatt torok és gégehurut

0733 szakvizsga AOK FÜL ORR GÉGE
Lujber László kötelező tanfolyam
szerző engedélyés a

Orrkagyló hipertrófia

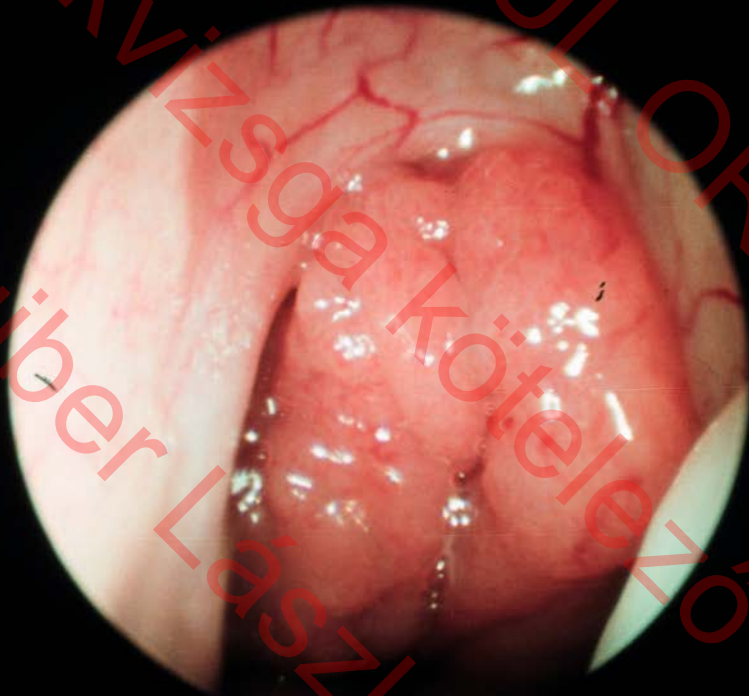
- gyakori gyulladás
- alsó kagyló nagymértékű túltengése
- orrlégzési nehézség
- kiváltó ok megszüntetése
- alsó kagyló kémiai, elektrokauterés, fagyasztásos kezelése

Adenoid vegetáció

- Orrgaratmandula megnagyobbodás
- gátolt orrlégzés
- nyitott szájjal, horkolva alszik
- tipikus adenoidos arc
- fülkürthurut - következményes nagyothallás
- rhinosinusitis
- figyelmetlenség
- alvászavar

2,103

0733 szakvizsga AOK FÜL ORR GÉGE
Lujber László kötelező tanfolyam
szerző engedélyés a

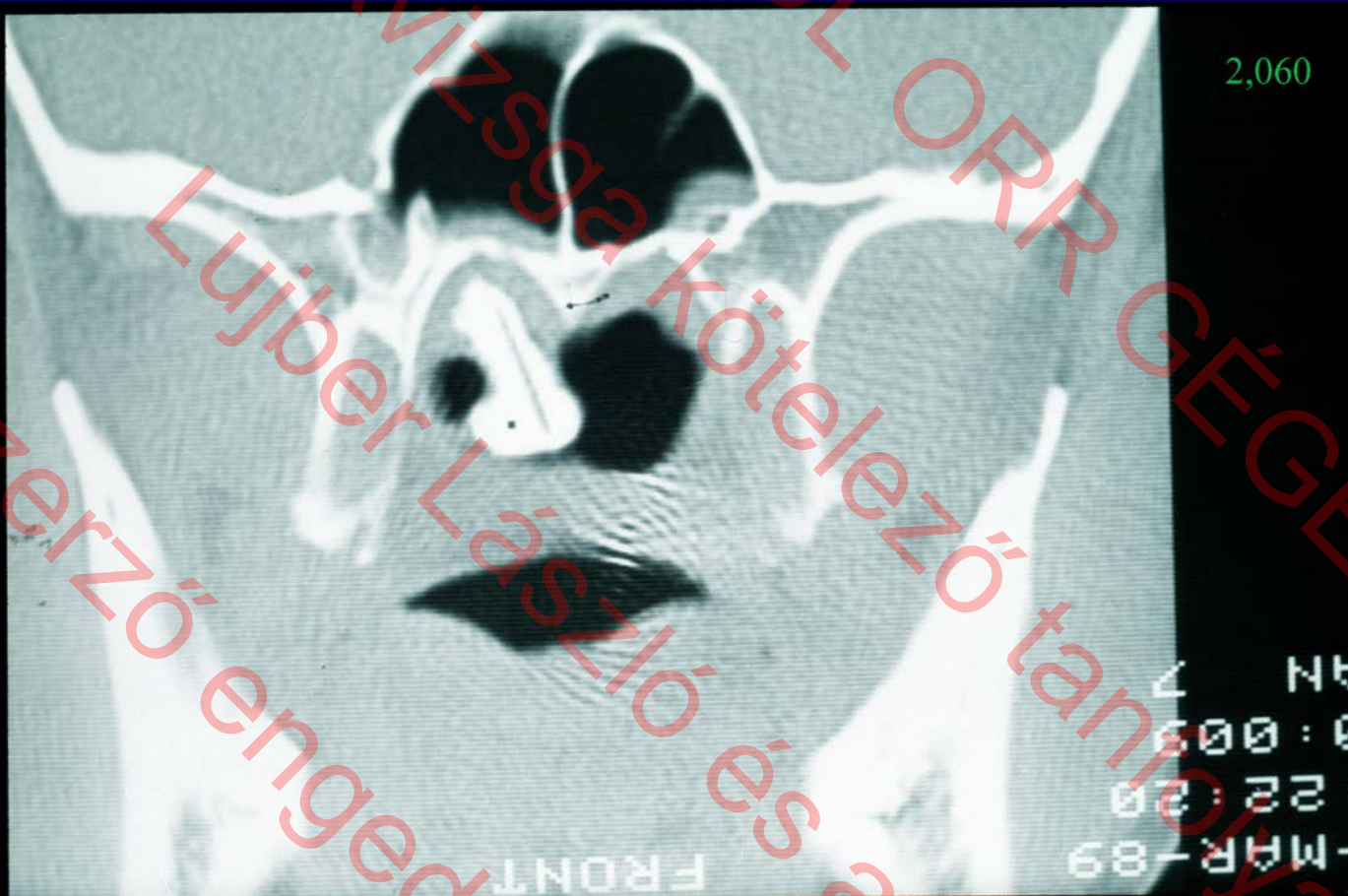

Idegentest

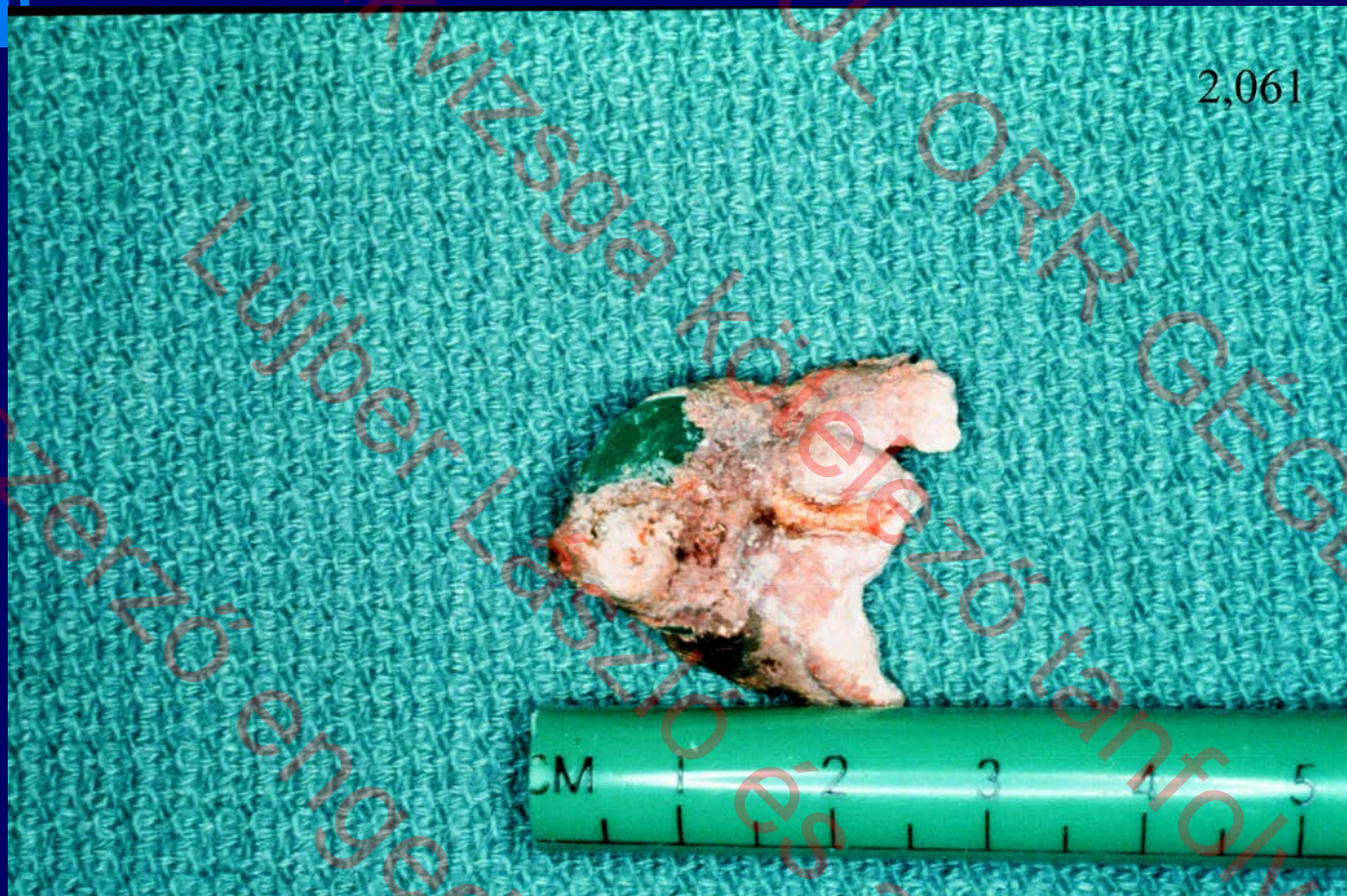
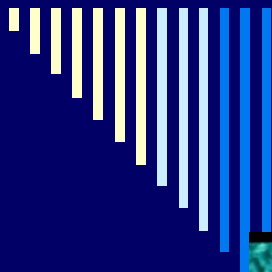
□ Gomb, bab, borsó, gyöngy

□ Tünetei

- féloldali, bűzös váladékképződéssel járó nátha
- fejfájás
- melléküreggyulladás
- orrlégzési nehezítettség

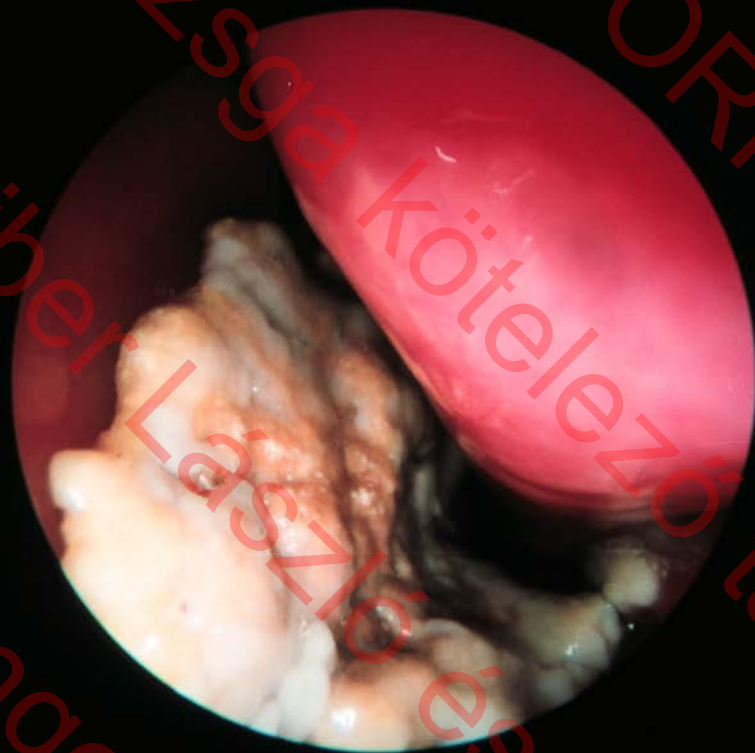

0733 szakvizsga AOK FÜL ORR GÉGE
Lujber László kötelező tananyag
szerző engedélyés a

2,061

2,059

073 szakvizsga AOK FÜL ORR GÉGE
Lujber László kötelező tanfolyam
szerző engedélyés a

Choanális atresia

- fejlődési rendellenesség
 - egy vagy kétoldali
 - csont vagy lágyszövet eredetű
 - kétoldali atresia
 - születés után azonnal riasztó tünetek
 - szopás, ivás nehezített, lehetetlen
 - aspiráció
-

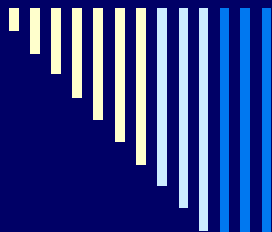
Synechia

- sérülés, műtét, gyulladás következtében összenövés alakulhat ki a laterális orrfal és az orrsövény között
- orrlégzési nehezítettség
- megoldás műtéttel

Orrtumorok

- Benignus: papilloma, adenoma, osteoma, angioma, neurinoma
- Malignus: basalsejtes cc., laphámcc., asenocc., sarcoma, cylindroma, melanoma malignum, osteosarcoma

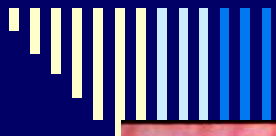
MAR-91
23:50
3:060
AN 21

2,261

5
125
33

0733 szakvizsga AOK FÜL ORR GÉGE
Lujber László és a szerző engedélyével a tanfolyam

2.252

e a 08

0733 Szakvizsga AOK FÜLL ÖRR GÉGE
Lujber László kötelező tanfolyam
szertő engedélyés a

Rhinitis kóroki szerepe feltételezhető:

- recidiváló akut sinusitisek
- otitis media serosa
- ismétlődő akut laryngitisek
- allergiás glossitisek
- Quincke-ödéma